

Léto a prázdniny jsou již zde a s nimi také doba dovolených a spousta volného času. Až budete přemýšlet, jak s volnem naložit, nepamenejte otevřít toto číslo zpravodaje. Na šestnácti stranách se vám představí přepestrá nabídka kulturního vyžití. Abyste nebyli hned zkraje léta otráveni, navštivte 1. července ORNIS, kde vám Jiří Polčák představí právě rostoucí houby a poradí, jak se vyhnout nepříjemnostem spojeným s požitím jedovatých druhů. Milovníci starých časů a dobových řemesel by si neměli nechat ujít Helfštýnskou pouť, stejně jako tradiční Hradní bál.

Letní počasí přímo vybízí k pořádání zahradních slavností. Jednu takovou pro vás připravila také ornitologická stanice. A na co se můžete těšit? Nalistujte si stranu čtyři a vše se dozvíte.

Položíme vám otázku: Kdy jste byli naposledy v kině? ... A kdy v letním kině? Právě tuto kratochvíli si můžete dopřát na hradě Helfštýně s pohádkami „Ať žijí duchové“ a „O statečném kováři“ a o týden později v prostorách přerovského zámku ve společnosti obyvatel jedné „střediskové vesničky“.

Již více než třicet let je konec srpna spojen s žářem kovářských výhní. Nejinak tomu bude i letos, proto se v sobotu 24. a neděli 25. srpna na Helfštýně opět setkají umělečtí kováři z celého světa na vyhlášeném Hefaistonu. A až se budete v neděli z Hefaistonu vracet a ještě se vám nebude chtít spát, přijměte pozvání na ORNIS do společnosti tajemství opředěných zvířat - netopýřů. Evropská noc pro netopýry začíná v 19.30!

A protože hlavní sezóna na hradě končí v říjnu, je potřeba toho ještě mnoho stihnout. Na začátku září to budou Hradní kejkle v podání žonglérů, artistů a kejkliřů vůbec a na konci září komentované noční prohlídky hradu. Na ty se však nepamenejte předem přihlásit. Poslední možnost podání přihlášky je 21. září, takže neváhejte - místa jsou omezena!

V září začíná nejen škola, ale i naše přednáškové cykly. Opět se sejdem v Korvinském domě na Horním náměstí 31 v Přerově, kde se ponoříme do tajů optiky a optických vynálezů. Pánové Matula, Vait a Kohout jsou odborníky na slovo vzatými!

Přejeme vám příjemné prožití dovolené a kdyby si náhodou počasí vybralo „poněkud nešťastný způsob léta“, navštivte naše krátkodobé výstavy jak na zámku, kde se zcela jistě zabavíte u rozsáhlé výstavy MEOPTA 80 či zaboříte do plyšového kožíšku medvídků (kteří od nás dostali hned tři jedničk)y, tak na ORNIS, abyste se dozvěděli, že „Ve městě to žije!“ A jak? To vám zodpoví stejnojmenná výstava.

(red)

Helfštýnská pouť

Jan Lauro

Prodloužený víkend 5. – 7. července 2013 na Helfštýně uctíme svátky poutí a bohatým programem pro celé rodiny.

Ve spolupráci se Studiem bez kliky uspořádá Muzeum Komenského v Přerově nultý ročník Helfštýnské pouti. Důvody se přímo nabízely. Letošní rok je rokem, kdy si celá země připomíná významné jubileum od příchodu svatého Cyrila a Metoděje. Poutě na jejich památku by tak měly být propojujícím prvkem celé sezóny. Správa hradu úzce spolupracuje s řadou řemeslníků. Kromě pro Helfštýn typických kovářů se na hrad sjíždí spousta výrobců tradičních produktů, čehož chceme využít a pouť doplnit o historický jarmark.

Rádi bychom se vyvarovali komerčního vyznění akce, různých trhů je přeci jen všude dost, proto nezveme klasické prodejní stánkaře, ale řemeslníky, kteří budou tvořit na místě. Většina zboží, které bude během pouti k dostání, tedy vznikne přímo na hradě. Včelař Vám odlíje svíčku, kovář vyková podkovu a řezbář vyřeže figurku přímo před očima. Řemeslníků však bude mnohem víc.

Speciálně o řezbářství pohovoří mistr Srostlík, zájemcům o zajímavosti ze světa černého řemesla bude vykládat Otakar Ruček. Nejen poučení ale i zábavu přinese představení o vývoji zbraní Romana Prokeše z pořádajícího Studia bez kliky, zprovozníme historickou střelnici a nejmenší se můžou těšit na dřevěný kolotoč nebo loutkové divadlo.

V sobotu 6. července umožníme vstup do hradu až do večerních hodin. Prodloužená večerka nabídne promítání C. a K. Kinematografu s výkladem kastelána, který Vám představí, jak se Helfštýn během 30 let postupně proměňoval. Aktivnější návštěvníci se můžou zapojit do žongléřských workshopů a nově nabyté dovednosti srovnat s vystoupením profesionálů z fireshow skupiny Boca Fuego, jejich ohňové vystoupení završí sobotní část programu.

Program bude probíhat i po celou neděli. V odpoledních hodinách však dáme prostor i chvíli klidu a rozjímání. Na palácovém nádvoří se uskuteční bohoslužba za všechny příznivce hradu, zejména helfštýnské dobrovolníky a kováře, bez jejichž pomoci si dnes Helfštýn a jeho fungování ani nedokážeme představit. Všichni jsou srdečně zváni.

Informace o cenách a programu naleznete na: www.bezkliky.eu a www.helfstyn.cz

Helfštýn opět přivítá Petra Voka z Rožmberka

V sobotu 20. července se na hradě Helfštýn uskuteční již 21. Hradní bál.

Tuto tradiční akci se správa hradu rozhodla pro rok 2013 pojmout jako celodenní akci protkanou soutěží, dílnami a vystoupeními zajímavých interpretů.

Během celého dne můžete absolvovat například rychlokurz práce s historickým tiskařským lisem, přehlídku historických zbraní včetně možnosti vyzkoušení či turnaj v hradním kroketu. To vše nabídne Studio bez kliky, které chystá také bohatý doprovodný program. Pro nejmenší chystáme pohádková zastavení na stanovištích, kde je za úspěšné zdolání úkolů čeká drobná odměna. V odpolední části programu vystoupí skupiny historického šermu Berendal a Todesmude Fechter.

Hradní bál se tradičně pořádá na počest Petra Voka z Rožmberka a jeho choti Kateřiny z Ludanic, ani letos tedy nemůže chybět renesanční kostýmovaný průvod. Věříme, že se do něj zapojí i všichni odvážlivci, kteří dorazí v maskách. Hudební vystoupení zajistí kapela Tupá sídla, o špičkový scénický šerm

se postarají šermíři ze skupiny Adorea Olomouc.

Vzácným hostem bude spisovatelka a básnířka Sylva Lauerová. Autorka tvořící převážně na Seychelských ostrovech, spolu s Peterem Veslářem a netradičním hudebním doprovodem představí poetické pásmo složené z básní a skladeb renesančního období.

Zlatým hřebem balu bude noční ohňostroj.

Akci pořádá Obecně prospěšná společnost Hrad Helfštýn ve spolupráci s Muzeem Komenského v Přerově. Bližší informace naleznete na webu: www.helfstyn.cz.

(JL)

Zahradní slavnost na Ornitologické stanici!

Martina Hrazdírová, Lucia Turčoková

Léto opravdu bude! A s ním již šestý ročník Zahradní slavnosti. Téma slavnosti je tradičně propojeno s hlavní sezónní výstavou (letos s názvem „Ve městě to žije...,!“), proto program připravujeme ve znamení města a tvorů v něm žijících.

V průběhu zahradní slavnosti si návštěvníci budou moci výstavu podrobně prohlédnout v rámci komentovaných prohlídek s kurátorkou Dr. Lucií Turčokovou.

Neopomeneme představit současné ptačí obyvatele naší záchranné stanice, přiblížíme osud handicapovaných zvířat, důvod jejich umístění na stanici a možnosti ochrany ve městě žijících zvířat.

V areálu stanice bude současně probíhat prohlídka výtvarných děl studentů Gymnázia Jakuba Škody, kteří se nechali inspirovat přírodou a pod vedením paní učitelky Heleny Netopilové během roku vytvořili soubor krásných a zajímavých artefaktů.

Pro malé děti zde bude také možnost zajezdit si na ponících. Tuto příležitost nám umožnila spolupráce s Občanským sdružením Koník pro radost dětem i dospělým z Majetína.

Malí i velcí u nás vždy mají možnost si hrát, tentokrát se budou zabývat slastmi i strastmi života ve městě z pohledu lidí, zvířat a rostlin. Na úspěšné řešitele

připravených hádanek pak u ohniště čeká špekáček k opékání.

Stejně jako v předchozích letech ani letos v programu slavnosti nebudou chybět oblíbené projížďky na pramičce.

Vyvrcholením Zahradní slavnosti bude vystoupení stylové hudební skupiny Ty Syčáci. Hudební styl kapely Ty Syčáci zahrnuje prvky rocku, jazzu, moravského folklóru a „world music“. Brněnské trio Petr Váša (zpěv) – Tomáš Fröhlich (kytary) – Petr Zavadil (baskytara, stick) vás vytrhne ze všednosti svým upřímným nasazením, bohatým repertoárem a omamující atmosférou.

Letošní Zahradní slavnost proběhne 21. července v 16. hodin na zahradě Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Vstupné na akci je 30 Kč. Občerstvení je zajištěno. Slavnost se koná za každého počasí. Těší se na vás pracovníci ORNIS!

Bývalý ředitel muzea Gustav Vožda se dožívá 80 let

Dlouholetý ředitel Okresního vlastivědného muzea Jana Amose Komenského v Přerově PhDr. Gustav Vožda oslaví v červenci své 80. narozeniny.

G. Vožda se narodil 19. července 1933 v Kojetíně jako syn hudebního skladatele, kapelníka a pedagoga Gustava Voždy (1898-1971). Po absolvování gymnázia v Kroměříži studoval hudební vědu a dějepis na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Již ve svých 23 letech jako čerstvě promováný historik nastoupil v říjnu 1956 na pozici ředitele Okresního vlastivědného muzea J. A. Komenského s úkolem sjednotit v rámci socialistické reorganizace muzejnictví starší spolková a městská muzea v Přerově. Muzeum, které prošlo organizačním rozmachem i personální profesionalizací, vedl dlouhou dobu až do odvolání z funkce 31. března 1990, s výjimkou období od července 1960 do srpna 1961, kdy pracoval jako okresní inspektor kultury Okresního národního výboru v Přerově pro muzea, kroniky, výtvarné umění, památkovou péči a ochranu přírody. Před odchodem do důchodu v roce 1993 působil jako učitel hudební výchovy, dějepisu a angličtiny na ZŠ Trávník v Přerově.

K hlavním oblastem odborné činnosti

historika Voždy (titul PhDr. získal v roce 1967) patřily dějiny průmyslových závodů a historie protifašistického odboje. Po dlouhou dobu byl také odpovědným redaktorem sborníků Minulost Přerovska i celé řady různých zaměřených publikací přerovského muzea. Kromě katalogů výstav a expozic, včetně komeniologických, je třeba zmínit i bilanční a koncepční materiály muzea, z nichž některé vyšly tiskem. Věnoval se také biografiím osobností, jimž byly zasvěceny tradiční přerovské konference a semináře z dějin pedagogiky, dobově zaměřené na učitele - komunisty. PhDr. Vožda je i v pokročilém věku pilným badatelem a zaměřuje se zejména na regionální dějiny a dějiny obcí.

Z jeho zájmové činnosti lze zmínit zejména aktivní sportování v kojetínském oddíle kanoistiky i funkcionářskou činnost na různých úrovních kanoistického svazu. Ve 40. letech byl členem Junáka a zapojoval se i do snah za jeho obnovu v závěru 60. let. Přestože pocházel z rodiny s tradičním lidoveckým zaměřením, stal se G. Vožda členem Komunistické strany Československa. Působil v komisích regionálních dějin OV KSČ v Přerově a KV KSČ v Ostravě. V ředitelské funkci se udržel i v období prověrek po roce 1968. V kontextu regionálních kulturních institucí v období normalizace patřil k těm ředitelům, kterým nechyběl kulturní rozhled ani odborná erudice a dokázal i zaštitovat některé režimu nepohodlné pracovníky muzea.

Po letech odmlčení spolupracuje Dr. Vožda opět i se svou domovskou institucí. U příležitosti 65. výročí přerovského povstání přednesl v dubnu roku 2010 přednášku v rámci tzv. Muzejních úterků a je pravidelným návštěvníkem mezinárodního setkání uměleckých kovářů Hefaiston na hradě Helfštýně, u jehož počátků v roce 1982 stál.

Dovolují si jménem Muzea Komenského popřát jubilantovi mnoho zdraví i mnoho dalších odborných aktivit.

Radim Himmler

Hudební noc vás čeká v pátek 26. července

Program odstartuje olomoucká kapela Hope Astronaut, která hraje hudbu vycházející ze zahraničních folkových kořenů. V textech jejich písní se zrcadí především niterné životní pocity, které doprovází akustické aranže s jemným rockovým kořením, kterým často dominuje také violoncello. Žánr skupiny by se dal charakterizovat jako acoustic-soul (akustická duše) nebo folk-rock.

Obtížně zařaditelná je i formace Please The Trees složená ze členů někdejší tábořské instrumentální post-rockové kapely Some Other Place, kteří se nechávají okouzlovat táhlou a zahuštěnou stylistikou Mogwai nebo Sigur Rós, a na její druhé straně stojí solitér s akustickou kytarou Václav Havelka, dříve známý jako Selfbrush. Please The Trees zmiňují mezi vzory např. alt-folkové Wilco a tvrdí o sobě, že nemají potíže s popem, folkem ani indie-rockem. Ať už hrají cokoliv, je to především výborná hudba.

Hudební noc zakončí ostravská bluesová skupina Pakostra. Leaderem kapely je známý frontman skupiny Buty Radek Pastrňák, jehož zpěv a hru na kytaru doplňují: kytarista Jiří Kostadinov, který je i autorem většiny textů a básák Josef Pak.

Muzeum Komenského v Přerově Vás zve na

Hudební noc

hrad Helfštýn, pátek 26. července

PROGRAM

19.00 HOPE ASTRONAUT
20.30 PLEASE THE TREES
22.00 PAKOSTRA

Vstupenky v předprodeji od 18. června za 150 Kč, na místě za 200 Kč.

PROGRAM

19.00 HOPE ASTRONAUT
20.30 PLEASE THE TREES
22.00 PAKOSTRA

Vstupenky v předprodeji od 18. června za 150 Kč, na místě za 200 Kč.

Vlakový zájezd do Uherského Hradiště

Muzeum Komenského zve všechny milovníky umění a historie na vlakový zájezd do Uherského Hradiště, který se uskuteční 26. 9. 2013. Odjezd vlaku z Přerova je v 8.14 (R 701 Buchlov). Společně navštívíme nově otevřenou stálou expozici dějin města a Galerii Joži Úprky. Dále si prohlédneme historickou část města. Na závěr se přesuneme do nedalekého Starého Města u Uherského Hradiště, kde si budeme moci prohlédnout Památník Velké Moravy. Bližší informace a přihlášky na e-mailu lukes@prerovmuzeum.cz nebo na telefonu pokladny zámku: 581 250 531.

Počet míst je omezen, proto neváhejte a včas se přihlaste!
Na společný zážitek se těší průvodce Mgr. Kamil Lukeš

Přípravy výstavy o historii rodu Žerotínů jsou v plném proudu

Helena Kovářová, Lubor Maloň

Muzeum Komenského v Přerově se na konci minulého roku zapojilo do projektu statutárního města Přerova Po stopách Žerotínů.

Tento projekt má připomenout historii a význam rodu Žerotínů, který v průběhu několika staletí patřil k nejvýznamnějším moravským šlechtickým rodinám. Do projektu je zapojena řada měst a obcí s žerotínskou tradicí. Snad nejdůležitější částí projektu, kromě tematických webových stránek <http://www.prerov.eu/cs/o-prerove/po-stopach-zerotinu/>, bude výstava, která přiláká široké veřejnosti dějiny zmíněného rodu, jeho nejvýznamnější osobnosti, majetkovou držbu a mnoho dalších zajímavostí.

František Josef ze Žerotína a Ernestina (Kristina) ze Žerotína rozená Skrbenská z Hříště na portrétech od Josefa Švandy z roku 1824. Obrazy v současné době tvoří součást sbírek Muzea Komenského v Přerově a prohlédnout si je můžete v pokladně přerovského zámku.

Výstava bude zahájena v rámci přerovských hodů 9. srpna, v prostorách nádvoří přerovského zámku potrvá až do 25. září. Své využití ale najde i v dalším období. Je totiž koncipovaná nejen jako exteriérová, ale také jako putovní. Proto v průběhu letošního podzimu a celého příštího roku ještě navštíví řadu dalších měst ve kterých rod Žerotínů působil. Bude se tak jednat například o Břeclav, Dřevohostice, Moravskou Třebovou, Rosice, Strážnici, Valašské Meziříčí a Zábřeh.

Muzejní letní biograf

Projektory z Meopty se v rámci tzv. pojízdných kin uplatňovaly již od konce 40. let 20. století. Na snímku verze pojízdného kina z 60. let, sestávající se z montáže přenosného přístroje Club 16 v automobilu Škoda 1202.

Začíná léto a s ním také typické sezónní kratochvíle. Mezi tyto tradiční radovánky se může směle řadit rovněž představení letních kin pod širým nebem. Těchto zařízení však valem ubývá, a tak ne vždy, když je čas a chuť se zase najde příležitost k návštěvě. Proto v letních měsících křižují po naší vlasti různá letní kina pojízdná, která mohou promítat takřka v jakémkoliv prostoru. V rámci jubilejní výstavy MEOPTA 80 nabízí návštěvníkům tento zážitek také Muzeum Komenského v Přerově. Společnost Biograf 16 pana Richarda Vaculy se se svým pojízdným kinem vypraví v sobotu 3. srpna na hrad Helfštýn, kde nabídne nevšední zážitek sledování oblíbených pohádkových filmů „Ať žijí duchové“ a „O statečném kováři“ ve stylovém prostředí a nenapodobitelné atmosféře. O týden později dorazí dodávkový vůz východoněmecké provenience Barkas B 1000 opatřený promítací aparaturou s přístrojem Meoclub 16 Electronic také na přerovský zámek a přiveze s sebou slavnou letní komedii režiséra Jiřího Menzla a scénaristy Zdeňka Svěráka Vesničko má středisková. Chcete-li vidět kinobus v akci, pobavit se při sledování klasického filmu na netradičních místech, navštivte večer 3. srpna hradní a 10. srpna zámecké letní kino v prostorách hradu Helfštýna a zámku v Přerově.

Přerovské Horní náměstí se na dva dny stalo Mekkou milovníků folklóru

Lubor Maloň

Během dvou dnů, v pátek a sobotu 14. a 15. června, ovládl přerovské Horní náměstí folklorní festival V zámku a podzámčí, který proběhl v pořadí posedmé. Již tradičně veřejnosti představil to nejlepší z pokladnice lidové kultury Moravy a Slezska. Vystoupilo celkem 16 souborů, dohromady 426 účinkujících. Festival navštívilo zhruba 1 300 diváků.

Celý festival zahájil v pátek dopoledne vzdělávací program Na dvorečku na horách, na dolách, určený dětským organizovaným skupinám. Děti měly jedinečnou příležitost seznámit se s životem na statku a poodhalit jeho tajemství, v tvůrčí dílně si pak vyrobily vlastní ovečku. Páteční večerní komponovaný hudebně-taneční program Na horách,

na dolách se celý nesl ve folklorním duchu a nechyběli ani zbojníci. Veřejnosti se představila Cimbálová muzika Primáš z Přerova, Dětský folklorní soubor Trávníček při ZŠ Trávník z Přerova, Folklorní soubor Haná Přerov, Folklorní soubor Krajina Olomouc a Soubor lidových písní a tanců Valašský vojvoda z Kozlovic v Frýdku-Místku.

Sobotní program odstartoval v 9.00 hodin koncert Dechového orchestru Haná při ZUŠ Bedřicha Kozánka v Přerově. Poté, od 10.00 hodin, ovládly jeviště na Horním náměstí dětské soubory Dolinečka ze Starého Města u Uherského Hradiště, Vsačánek Vsetín a Dětský soubor Heleny Salichové Ostrava. Zazpívali i finalisté dětské pěvecké soutěže O hanáckýho kóhóta Tereza Kvapilová, Tomáš Litera a Eliška Vrbová. S pravým polednem začalo finále sedmého ročníku dětské pěvecké soutěže O zámecký klíč. Celkem 14 finalistů ve čtyřech kategoriích doprovodila Cimbálová muzika Primáš Přerov.

Šestičlenná odborná porota vybrala v každé ze čtyř kategorií vždy tři nejlepší, kteří byli odměněni zajímavými cenami od firmy Centropen Dačice, Folklorního souboru Haná Přerov a Muzea Komenského v Přerově. Na prvních místech se umístil Jeremiáš Kulík z Přerova, Julie Jahnová z Drahotuš, Vojtěch Ošťádal z Kojetína a Markéta Čagánková z Přerova. Finalisté pěvecké soutěže pak ve 14.00 hodin zahájili písní Za

Za horama, za dolama hlavní pořad festivalu, kterým provázeli vtipní a pohotiví dětské moderátoři Jan Cimbálník a David Houserek. Během tohoto pořadu, který přinesl poutavé srovnání lidové kultury úrodných nížin a hornatých oblastí, vystoupil Valašský soubor písní a tanců Bača Valašské Meziříčí, Soubor písní a tanců Ostravica Frýdek-Místek, Folklorní soubor Vonička Havířov, Soubor písní a tanců Javořina Rožnov pod Radhoštěm a Národopisný soubor Důbrava Dubňany. Hanou hrdě reprezentoval mužský sbor Rovina z Olomouce. Na závěr rozehrálo Loutkové divadlo Starost z Prostějova pohádkový příběh Rytíř Šnofonius a princezna Mordulina. V průběhu celého sobotního dopoledne bylo na Horním náměstí zřízeno několik stanovišť se zábavnými soutěžemi a hrami pro děti.

Folklorní festival V zámku a podzámčí pořádá od roku 2007 Folklorní soubor Haná Přerov, ve spolupráci s o. s. Cukrle Přerov, Folklorním sdružením České republiky a Muzeem Komenského v Přerově, za finančního přispění Olomouckého kraje a statutárního města Přerova. Mediálními partnery akce byla Televize Přerov, Nejlepší-adresa.cz a Přerovský Deník, hlavními sponzory pak firmy A. W. Loštice, Centropen Dačice, Dřevovýroba František Kornel, Hanácká kyselka Horní Moštěnice, Izeleten Praha, Montáže Petr Zemánek, Pivovar Zubr, Vinotéka U Hanačky a Zámečnictví Zdeněk Pořízek.

Záchranná stanice ORNIS se představuje

Existence záchranné stanice ORNIS se již bezpečně dostala do povědomí obyvatel nejen Přerova. Přesto, nebo právě proto jsme oslovili její pracovníci, Mgr. Martinu Hrazdírovou, aby činnost svého pracoviště blíže představila.

Proč byla záchranná stanice založena a k čemu přesně slouží?

Záchranná stanice pro zraněné živočichy vyrostla v areálu ORNIS/BIOS na základech bývalého skleníku a svou činnost zahájila v průběhu roku 2008. Je určena k rychlému ošetření a dočasné péči o živočichy, zejména ptáky, kteří nejsou následkem zranění či jiných závažných okolností schopni přežít ve volné přírodě.

Pro situace, kdy je potřeba pomoci zraněnému zvířeti, poradit člověku, který si neví rady s nalezeným zvířetem, jsme zde stále k dispozici. 7 dní v týdnu.

Jaká je odezva občanů? Kontaktují vás v případech potřeby?

Ano. Od začátku roku do konce června jsme přijali a ošetřili více než sedmdesát zvířat.

To je úctyhodný počet. S kým se tedy můžeme na stanici potkat a jaké důvody předcházely jejich pobytu u vás?

Nejčastěji k nám lidé donesou poštolku obecnou, káni lesní či ježka, kalouse ušatého nebo rorýse. Jsou to zvířata v našem okolí poměrně hojná. Důvody jejich pobytu na záchranné stanici jsou různé. U ptáků se můžeme setkat s poraněním způsobeným srážkou s vozidlem, nárazem

do oken, popálením elektrickým proudem a se zvířaty vyhladovělými či zesláblými. Dostávají se k nám také mláďata, která ne vždy měla být z přírody odebrána, avšak ve chvíli, když už je tu máme, musíme se o ně pečlivě postarat až do jejich vylétnutí.

Uvedla jste několik známějších druhů. Setkáváte se i se zvířaty méně obvyklými?

Právě letošní, šestý rok provozu stanice je možná poněkud netypický co se druhové pestrosti přijímaných zvířat týče. Dá se říci, že některé druhy zvířat jsme osobně potkali poprvé v životě. Například kalous pustovka je sova, která úspěšně uniká pozornosti. U nás hnízdí jen velmi zřídka. Na rozdíl od kalouse ušatého má „ouška“ nevýrazná až téměř neviditelná. Tato krásná sova přišla o křídlo patrně po nárazu do drátů elektrického vedení a zůstává u nás v péči trvale.

A na závěr nějaký kuriózní zážitek?

Například: vycvičený sokolnický dravec - raroň lovecký - se zatoulal svému majiteli a způsobil pozdvižení v chemičce. Podařilo se ho odchytit a v pořádku předat zpět do služby. Nebo poslední přírůstek - bažant stříbrný. Přestože se zkrácenými křídly špatně létá, opustil svůj chov a krátce pobyl na svobodě. Na stanici je ubytován do doby, než se ozve jeho majitel. Tento nápadný pták pochází z východní Asie. U nás patří k běžně chovaným exotickým druhům bažantů.

Děkuji za váš čas a přeji hodně úspěchů v této záslužné práci.

Není náhodou převýřečkováno???

Josef Chytil

Čtenáře možná zarazí podivný patvar posledního slova v nadpisu. Výřeček malý (Otus scops) je malá sovička s centrem rozšíření ve Středozeří. Je přísně tažný, zimuje až na jih od Sahary. Vysvětlení tahu je prosté - na rozdíl od ostatních druhů sov výraznou část jeho potravy tvoří velký hmyz a ten by u nás v zimě marně hledal. Název výřeček také nedostal náhodou - stejně jako jeho velkého bratrance výra velkého jej zdobí vztyčená pera na hlavě. Nejde tedy o "uši", ale pouze o vztyčené peří, snad sloužící k lepšímu směřování zachytávaných zvukových vln do ušních otvorů (ty nemají boltce).

A odpověď na položenou otázku? Upřímně řečeno - nevíme. Problém je v tom, že sovy se obecně poněkud hůře zjišťují, vzhledem ke svému způsobu života. A nejčastěji se monitoruje výskyt našich druhů, samozřejmě v období, kdy jsou sovy nejaktivnější. A to je velmi brzy, naše druhy sov začínají často hnízdit hned na konci zimy. A v tuto dobu si výřeček hová ještě v teplé Africe.... Náhodně jsem letos na počátku května zjistil výskyt dvou volajících jedinců u záhlinického rybníka Svárov, kdy jsem zkraye noci roztahoval sítě na ranní odchyt ptáků. Oba samci intenzivně volali přes 15 minut! A minimálně další dva, resp. tři volající výřečky jsme zjistili s kolegou Vyhnálkem u jihomoravského rybníka Nesyt o týden později. Jejich možnému častějšímu výskytu by odpovídal i nedávný nečekaný nález zraněného výřečka u přerovského nádraží. Pták bohužel na naší záchranné stanici druhý den na rozsáhlé vnitřní poranění uhynul, ale paradoxně ještě posloužil vědě.

RNDr. Sitko u něho při pitvě objevil zcela nový, pro vědu neznámý druh vnitřního parazita, jehož popis je v současné době připravován k publikaci.

Výřečka lze ale zjistit poměrně snadno. Pokud uslyšíte v noci výrazné, krátké, hluboké volání, přepisované jako "tjuh, tjuh", které se opakuje každé 2 - 4 vteřiny, téměř s určitostí půjde o tento druh. V tom případě prosíme o oznámení této skutečnosti na ornitologickou stanici.

ZÁCHRANNÁ STANICE ORNIS

Bezručova 10, 750 02 Přerov
mail: ornis@prerovmuzeum.cz
tel: 581 219 910, 724 947 543

Chcete pomoci k záchraně živočichů?

Můžete přispět finančním darem (na krmení, léčiva, práci veterináře...), „naturáliemi“ v podobě granulí pro kočky a kočičích konzerv, piškotů, vloček případně po dohodě darováním zařízení, která potřebujeme.

Kdo vlastně potřebuje lidskou péči?

Živočich s viditelným krvavým zraněním, živočich vysílený či otrávený, nejvíce známky plachosti nebo prokazatelně opuštěné mládě. Pozor! Nezaměňovat s mláďaty, která pouze vypadají opuštěně, ale o která se rodiče starají!!!

Helfštýnem se opět rozezní kovadlina

Jan Lauro

Od roku 1989 je Kovářské fórum vždy předzvěstí blížícího se mezinárodního setkání kovářů Hefaiston. Za uplynulých 24 ročníků vznikla řada monumentálních děl, která natrvalo ozdobila hradní komplex. Jurská parodie od Karla Bureše a Petra Kadavého, Houpačka Pavla Tasovského a Jaromíra Garguláka či Poník Milana Michny patří k těm, kterých si při procházce hradem všimne každý a málokdo na ně zapomene.

Ložští účastníci to měli na Helfštýn nejdál ze všech, co se Kovářského fóra za uplynulých čtyřicet let zúčastnili. Kovali u nás už Němci, Francouzi nebo Italové, ale účast z mimoevropského kontinentu to byla první. Skupina mladých Američanů se v roce 2011 přiletěla přes Atlantik podívat na Hefaiston. Přestože to původně neměli v plánu, rozhodli se zúčastnit i živé tvorby a během dvou hodin vykovali komorní kinetickou plastiku Svár.

Andrew K. Molinaro, Bob Thomas a Patrick Weiss si tak vyzkoušeli, jaké to je pracovat v provizorních podmínkách, bez vlastního nářadí a pod tlakem časového limitu. Velice podobné to měli při tvorbě na Kovářském fóru. Museli si vystačit

se zázemím historické hradní kovárny, která nabízí pouze nejzákladnější vybavení.

Díky nim jste mohli společně s námi sledovat, kterak se dílo rodí pod rukama. Jak se s náročnou zkouškou, kováři, kteří kvůli jejímu absolvování přeletěli půl zeměkoule, poprali, jsme se dozvěděli při odhalení hotového díla během sobotního slavnostního zahájení 31. Hefaistonu.

Také v letošním roce bude kovárna patřit cizincům, z jejichž účasti máme nesmírnou radost. Skupina izraelských mistrů vedená Kheirem Akerem dokazuje, že řemeslo stmeluje

a překonává všechny bariéry. Jejich práci můžete sledovat od soboty 17. srpna. Slavnostní zahájení jubilejního 25. Kovářského fóra proběhne ve 14 hodin na třetím nádvoří před kovárnou. Mistry černého řemesla pak můžete obdivovat denně mimo pondělí až do pátku 23. srpna, kdy startuje kovářský den Hefaistonu, 32. mezinárodního setkání uměleckých kovářů.

O 32. ročníku setkání uměleckých kovářů na hradě Helfštýně Hefaiston 2013 se dozvíte na následující straně.

32. ročník setkání uměleckých kovářů na hradě Helfštýně „Hefaiston” je již za dveřmi

32. ročník mezinárodního setkání uměleckých kovářů Hefaiston se uskuteční na hradě Helfštýn poslední srpnový víkend roku 2013. Společně s autory oslavíme jeden z nejvěstších kovářských svátků světa. Pro registrované účastníky bude Hefaiston začínat v pátek 23. srpna. Všichni zájemci si můžou 32. setkání užít během soboty a neděle. Kromě exkluzivní expozice pod širým nebem se těšte na výstavu přivezených šperků a zbraní v H-studiu na III. nádvoří, přehlídku živé kovářské tvorby u historické kovárny, ukázky různých kovozpracujících dovedností a soutěže pro odborníky i veřejnost.

Na Helfštýn tradičně dorazí kovářští mistři z celého světa. Ohromí Vás stovky exponátů nejvyšší kvality. Od architektonických doplňků až po cizelérské miniatury zde naleznete vše, co se dá z kovů vytvořit.

Nenechte si ujít nejvýznamnější setkání kovářů roku 2013. Magie, která spojuje všechny zemské živly společně s atmosférou prodchnutou vůní kouře a zvoněním kovadlin na Vás udělá nezapomenutelný dojem.

Plné vstupné na Hefaiston činí 100 Kč, studenti a důchodci zaplatí 50 Kč. Děti do šesti let mají vstup zdarma.

(JL)

Po stopách archeologických objevů v historickém jádru města Přerova

Při příležitosti Dnů evropského dědictví představí terénní archeologové muzea Jan Mikulík a Zdeněk Schenk 8. září prostřednictvím komentované prohlídky nejvýznamnější archeologické objevy posledních let v historickém jádru města Přerova.

Prohlídka začne na Horním náměstí před budovou zámku stručnými informacemi o historii osídlení přerovského Kopce od pravěku až po současnost. Představena budou jednotlivá místa nedávných archeologických výzkumů, jenž přinesly nové poznatky související s osídlením tohoto prostoru. Trasa prohlídky bude pokračovat Pivovarskou ulicí k náměstí Na Marku. Zde bude vyzdvihnout význam městského pozdně gotického opevnění vybudovaného na přelomu 15. a 16. století. Největší důraz však bude kladen na lokalitu, kde v letech 2012 a 2013 došlo k odkrytí zachovalých základů bratrského sboru a školy jednoty bratrské, tedy míst přímo spojených s osobností Jana Amose Komenského.

Začátky prohlídek jsou stanoveny na 10.00 a 14.00 hodin, sraz vždy u sochy Jana Blahoslava na Horním náměstí, přibližná délka prohlídky 2 hodiny. Vstup volný.

Zaostřeno na Meoptu! Přednáškový cyklus pokračuje i po prázdninách

Petr Sehnálek

Po prázdninové přestávce se můžete opět těšit na další zajímavé přednášky z cyklu MEOPTA 80.

První přednáška s názvem Made in Meopta bude věnována vybraným aspektům specializované optické výroby v Meoptě. Zasvěceným průvodcem bude 3. září bývalý šéfkonstruktor podniku Ing. Vladimír Matula, jehož vyprávění připomene nejen stěžejní představitele bohaté produkce firmy, ale i různé rarity a jiné zajímavosti. Podrobněji se pak bude věnovat zejména projekční technice, která byla jednou z „vlajkových lodí“ civilní část výroby.

Jedním z fenoménů výrobního programu Meopty byly rozhodně fotoaparáty. Slávu přerovských výrobků Flexaret, Opema či Mikroma připomene 17. září odborník na slovo vzatý, velký sběratel fotografické techniky Mgr. Václav Vait. Přednáška

Výroba fotoaparátů v Československu však bude věnována také úplným počátkům výroby této techniky v domácích podmínkách a posluchače seznámí, jakými cestami se fotoaparáty dostaly až do výrobního programu někdejší Optikotechny.

Přednáškový cyklus uzavře 1. října prezentace Ing. Viléma Kohouta věnovaná vojenské výrobě v Optikotechně a Meoptě. Tato výrobní řada dříve podléhala přísnému utajení a tak posluchač má nyní výjimečnou příležitost seznámit se s širokou škálou specializovaných prostředků, tvořených dálkoměry, pevnostními, tankovými či ponorkovými zaměřovači a další technikou. „Třešničkou na dortu“ pak bude prezentace tzv. přístrojů nočního vidění.

Přednášku Vojenské optické přístroje stejně jako dvě předchozí můžete vyslechnout v Rytiřském sále Korvinského domu (Horní náměstí 31, Přerov). Začátek je vždy v 17 hodin. Jednotné vstupné na přednášku činí 10 Kč.

Plyšový medvídek jako sběratelská vášeň!

Helena Kovářová

Plyšový medvídek je nestárnoucí hračkou již 111 let. Hlídal dětský spánek několika generací, ale co se s ním stalo, když jeho majitel dospěl? Kamarád se přece nevyhazuje do koše. Jako klíč ke vzpomínkám na dětství zůstával aspoň ukrytý ve skříni.

Poválečná proměna průmyslové výroby ovlivnila také produkci hraček. Zdálo se, že éra medvídků je u konce. V roce 1969 však napsal Peter Bull úspěšnou knihu o tom, jak sbírá medvídky. Zvedla se nová vlna zájmu o staré plyšáky a nový impuls dostala také výroba. V současnosti jsou medvídci cenným sběratelským artiklem. Sbírají se nejen vzácné meziválečné kousky, ale také obyčejní medvídci. Cena exemplářů vyrobených před druhou světovou válkou může dosáhnout závratné výše. Například v roce 1984 se v londýnské aukční síni vydražil medvídek od firmy Steiff za 135 000 Kč. V roce 1987 již musel sběratel v aukci za podobného medvídku zaplatit 575 000 Kč. O dva roky později se cena za červeného medvídku z pozůstalosti ruské carské rodiny vyšplhala na 780 000 Kč. V roce 1989 se medvídek z roku 1920 prodal v USA za neuvěřitelných 3 500 000 Kč.

Medvídkovi bychom do rodného listu mohli napsat hned dvě místa narození. Nejstaršího medvídku vyrobila firma Steiff se sídlem v německém Giengen an der Brenz v roce 1902. Ve stejném roce vyrobil cukrář Moriss Michtom plyšového medvídku, který dostal jméno „Teddy“ po americkém prezidentu Theodoru Rooseveltovi. Ani jedna z těchto hraček se nedochovala. Za vznikem evropského prvního plyšového medvěda se skrývá příběh ženy, kterou v dětství poznamenala zákeřná nemoc. Zdálo se, že Margareta Steiff upoutaná na invalidní vozík

a s omezenou pohyblivostí pravé ruky, bude odkázána na dobrou vůli svých příbuzných. Tato žena se však svému osudu nepoddala a podařilo se jí nejen dosáhnout uznání a finanční nezávislosti, ale vybudovala dodnes úspěšnou rodinnou firmu. Jejím heslem „Pro děti je dost dobré jen to nejlepší“ se vedení firmy řídí dodnes. Výroba se neobejde bez ruční práce, např. vyšívání čumáku nebo přišívání očí.

Příběh obyčejného plyšového medvídku skrývá mnohá tajemství a některé z nich poddhalíme na přednášce ve čtvrtek 12. září 2013 v 17 hodin na přerovském zámku. Po přednášce bude následovat prohlídka výstavy Tři jedničky pro medvěda, kterou ze soukromé sbírky Svatavy Rýparové z Klokočí připravilo Muzeum Komenského v Přerově.

KALENDÁRIUM

neboli

CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT...

1. 7. od 17.00 - Houbařská poradna.

Výstavka právě rostoucích hub, spojená s přednáškou o houbách Pobečví. Určování donesených hub. ORNIS.

5. - 7. 7. - Helfštýnská pouť.

Celodenní program plný řemesel a soutěží spojený s historickým tržištěm. Hrad Helfštýn.

20. 7. - XXI. Hradní bál.

Náhled do doby Petra Voka z Rožmberka, celodenní program, kostýmovaný průvod, divadelní vystoupení, hudební skupiny, poetické pásmo a mnoho dalšího. Vstupné: dospělí 100 Kč, studenti, důchodci a děti 60 Kč. Hrad Helfštýn.

21. 7. od 16.00 - Zahradní slavnost.

Bohatý program pro děti i dospělé, koňské překvapení, tradiční projížďky na lodičce. Koncert hudební skupiny Ty Syčáci, opékání špekáčků a něco navíc... Vstupné 30 Kč. ORNIS.

3. 8. od 21.30 - Hradní letní kino.

Promítání na II. nádvoří. (O statečném kováři a Ať žijí duchové) Hrad Helfštýn.

10. 8. od 21.30 - Zámecké letní kino.

Promítání na nádvoří. Přerovský zámek.

17. 8. od 14.00 - Slavnostní zahájení

kovářského fóra. Hrad Helfštýn.

18. - 24. 8. mimo pondělí - Kovářské fórum.

Hrad Helfštýn.

24. - 25. 8. sobota 9.00 - 18.00, neděle 9.00

- 14.00 - XXXII. mezinárodní setkání

uměleckých kovářů Hefaiston Po oba dny je zajištěna kyvadlová autobusová doprava z Lipníka n. B. Vstupné 100 a 50 Kč. Hrad Helfštýn.

25. 8. od 19.30 Evropská noc

pro netopýry. Již téměř tradiční seznámení s nevšedními tvory, kteří zde žijí s námi a víme o nich tak málo. Odborníci odhalují stále další podrobnosti z jejich života - a žasnou. Vstupné 20 Kč. ORNIS.

3. 9. od 17.00 - přednáška Ing. Vladimíra

Matuly Made in Meopta.

Vstupné 10 Kč. Korvínský dům, Horní nám. 31.

7. 9. od 11.00 do 24.00 - Hradní kejkle.

Rozmanitá přehlídka žonglérů, kejklířů a artistů všeho druhu. V průběhu dne řada workshopů. Galashow začne ve 21 hodin. Vstupné: 80 a 40 Kč. Hrad Helfštýn.

12. 9. od 17.00 - přednáška Mgr. Heleny

Kovářové Medvídek jako sběratelská

vášeň. Vstupné 10 Kč. Přerovský zámek.

17. 9. od 17.00 - přednáška Mgr. Václava

Vaita Výroba fotoaparátů v Českoslo-

vensku. Vstupné 10 Kč. Korvínský dům,

Horní nám. 31.

28. 9. od 19.00 do 23.00 - Komentované

noční prohlídky. Nutná rezervace do 21.

9. 2013 na mail: helfstyn@volny.cz nebo

tel. 581 797 093. Hrad Helfštýn.

1. 10. od 17.00 - přednáška Viléma

Kohouta „Vojenské optické přístroje“.

Vstupné 10 Kč. Korvínský dům, Horní

nám. 31.

ZPRAVODAJ MUZEA KOMENSKÉHO V PŘEROVĚ červenec - září 2013

Texty: Radim Himmler, Martina Hrazdírová, Josef Chytil, Helena Kovářová, Jan Lauro, Kamil Lukeš, Lubor Maloň, Petr Sehnálek, Kristina Sehnálková a Lucia Turčoková

Foto: archiv Muzea Komenského v Přerově a archiv firmy Meopta

Redakce a grafická úprava: Kristina Sehnálková

Vydalo Muzeum Komenského v Přerově v roce 2013.

Příští číslo vyjde 30. září 2013.

Muzeum Komenského v Přerově je zřízeno a financováno Olomouckým krajem.

